

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Är "post-truth samhället" kvinnornas fel?

Nyman, Nina

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 26/09/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Nyman, N. (2021). Är "post-truth samhället" kvinnornas fel? *Hufvudstadsbladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021018469>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Idag 26 september 2021

Nina Nyman

Byline: Doktorand i genusvetenskap vid Åbo Akademi

Kort rubrik:

Lång rubrik: Är "post-truth samhället" kvinnornas fel?

När jag berättade åt min morfar att jag skulle börja läsa kvinnovetenskap sa han åt mig att det ligger i släkten. "Hur menar du då?" frågade jag, och tänkte att det är väldigt glest med akademiker i vår släkt. "Ja, din mormor var ju i tiderna Sveriges första kvinnliga gruvhissförare" svarade han.

Och det stämmer, min mormor hör till en av de generationer kvinnor som tagit sig in på mansdominerade branscher. När hon flyttade tillbaka till Finland var hon bland de första kvinnor att börja jobba nattskift på det lokala stålverket, trots hot om att kvinnor som jobbar natt kan bli våldtagna.

Den här samhällsomställningen, när lagstiftningen förändras så att kvinnor inte juridiskt kan utestängas från arbetsplatser, har fått många konsekvenser. Nästan alla konsekvenser har varit positiva, tycker jag åtminstone, men i sin klassiker från 1992 *Blacklash – Kriget mot kvinnorna* gör Susan Faludi en systematisk genomgång av det motstånd och de negativa konsekvenser som kvinnors inträde i nya branscher fått. En av konsekvenserna hon lyfter upp är att när tidigare mansdominerade branscher blir kvinnodominerade minskar branschens status och löneutvecklingen för yrket blir sämre.

Jag kommer att tänka på det här när jag ser en tweet som argumenterar för att "post-truth samhället" beror på systematisk nermontering av de humanistiska vetenskaperna genom minskade forskningsanslag. Poängen med tweeten är att humanistiska ämnens roll i samhället bland annat är att skapa en brygga mellan kunskap och mening som gör att fakta kan förstås i meningsfulla helheter snarare än som lösryckta pusselbitar. Tweeten kommer ur en amerikansk kontext, men kunde lika väl handla om en finländsk där finansieringsmodellen för universitet utgår från naturvetenskapliga ämnens arbetssätt som inte är möjliga att tillämpa i humaniora och därför sakta men säkert börjat urholka den finansiella tryggheten för humanistiska fakulteter.

Orsaken att jag kommer att tänka på Faludis klassiker när jag läser tweeten är att universitet generellt och de humanistiska ämnena i synnerhet i snabb takt har gått från mansdominerade till kvinnodominerade. I USA till den grad att man vid flera toppuniversitet börjat kvotera in män. Frågan jag ställer mig är alltså om universitet, och med det akademisk kunskap, drabbats av den statusförlust som andra branscher också drabbats av då könsbalansen förändrats till kvinnors fördel?

Den här diskussionen har till viss del förts när det gäller grundskola, men sällan när det gäller universitet. När det gäller skolan är frågan ofta varför den gynnar flickor och på vilket sätt kan vi förändra den så att också pojkar gynnas. Men man kunde svänga på det och fråga "på vilka sätt missgynnas pojkar av de rådande förväntningarna på maskulinitet", svaret blir då inte bara skolgång

utan också områden som fysisk och psykisk hälsa där förväntningar på matvanor och en brist på emotionell och kommunikativ kompetens leder till ohälsa och lägre förväntad livslängd än kvinnor. Så varför hänga fast vid något så destruktivt? Jo för att det fortfarande är där statusen i samhället finns, det är från det normer utgår.